

Trollhättans kommun
Trollhattans.stad@trollhattan.se

2020-06-04
Dnr 2019:5786

Beslut

efter kvalitetsgranskningen Stimulerande undervisning för elever i årskurs 4 som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling vid Lextorpsskolan i Trollhättans kommun

Inledning

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter.

Granskningen

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört kvalitetsgranskningen *Stimulerande undervisning för elever i årskurs 4 som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling*. Syftet är att granska att undervisningen i årskurs 4 genomförs på ett sådant sätt att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling bibehåller sitt intresse för skolarbetet och får möjlighet att nå längre.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning arbetar lärare metodiskt vid planering och i undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre?
2. I vilken utsträckning ger skolans ledning stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling?

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 2.

Granskningen genomförs i 30 skolor, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Lextorpsskolan, i Trollhättans kommun, ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Lextorpsskolan den 25-26/2 2020. Besöket genomfördes av Anna Alm och James Sjöström. Sex intervjuer med elever, elevhälsa, lärare, nyckelpersoner och rektor samt fem antal observationer har genomförts.

Beslut:

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område.

Bedömningsområde 1: Med vilken kvalitet arbetar lärare metodiskt vid planering och i undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre?

Skolinspektionen bedömer att lärarna vid Lextorpsskolan arbetar metodiskt med både planering och undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömningsområde 2: Med vilken kvalitet ger rektor stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling?

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens ledning i flera delar bedriver ett arbete i att ge stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

- Rektorn behöver säkerställa att möjligheter till samverkan och erfarenhetsutbyten mellan den egna och andra skolenheter kring elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. I detta ingår att säkerställa att erfarenheter som framkommer genom sådan samverkan också får spridning vid den egna skolenheten.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2020-11-30** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till **skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se**, eller per post till, **Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund**. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (**dnr 400–2019:5786**) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning arbetar lärare metodiskt vid planering och i undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre?

Bedömningsområdet omfattar fyra områden:

- **Planering av undervisning.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning lärarens planering av undervisningen (även) utgår från behoven hos elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- **Utmaningar i undervisningen.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning läraren ger elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling tillräckliga utmaningar.
- **Lärarstöd.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning de elever som nått långt/blir klara fort får stöd för att komma vidare i sin kunskapsutveckling.
- **Förväntningar.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning undervisningen genomsyras av ändamålsenliga förväntningar på elevernas förmåga.

Skolinspektionen bedömer att lärarna vid Lextorpsskolan arbetar metodiskt med både planering och undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre.

Sammantaget visar granskningen att lärarna vid Lextorpsskolan visar medvetenhet kring vikten av att stimulera och utmana elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och att de i sin planering förbereder uppgifter och material även för denna elevgrupp och beaktar tidigare höga elevprestationer. Granskningen visar vidare att lärarna uppdaterar sin planering av utmanande och stimulerande undervisning utifrån elevernas behov. Granskningen visar också att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling får uppgifter som är utmanande utifrån deras nivå och eleverna i viss mån ges möjlighet till såväl berikning som acceleration. Granskningen visar även att olika metoder och material används i undervisningen så att eleverna får möta en variation.

Vidare visar granskningen också att lärare ger elever stöd så att de kan komma vidare i sitt lärande. Lärarna ger formativ återkoppling till elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling och ger eleverna uppmuntran och bekräftelse för tidigare ansträngningar samt ger eleverna stöd och hjälp i att ta sig an mer utmanande uppgifter. Vidare visar granskningen att lärarna stöttar elever att ta sig an nya kunskapsområden genom att låta dem möta ett undervisningsinnehåll eller en undervisningsform som ligger utanför den planerade lektionens innehåll. Granskningen visar också

att lärarnas förväntningar utgår från en aktuell bild av elevernas kunskande och förutsättningar samt att denna inställning hos lärarna kommer till uttryck i tilltal och bemötande av eleverna oberoende av elevernas bakgrund eller kön. Slutligen visar granskningen också att lärarna med det kompensatoriska uppdraget som bakgrund, arbetar med uppmuntran och höga förväntningar på alla elever.

Lärarnas planering av undervisningen

Granskningen visar att lärarna vid Lextorpsskolan visar medvetenhet kring vikten av att stimulera och utmana elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling genom att de i sin planering förbereder uppgifter och material även för denna elevgrupp. Lärarna uppger i intervju att de är medvetna om vikten att stimulera och utmana elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och gör detta genom att de förbereder undervisningen gemensamt i kollegiet så att det finns uppgifter som kan utmana elever på flera olika nivåer. Lärare berättar vidare att en del av planeringen görs tillsammans med eleverna så att innehållet i undervisningen viktas mot deras förkunskaper. Exempelvis kan detta ske genom att man frågar eleverna vad de kan om ett område innan de ska börja jobba med det. Även rektorn framhåller att lärarna i stor utsträckning arbetar med planering av uppgifter på olika nivåer. Rektorn berättar vidare att hen varje termin samlar in de pedagogiska planeringarna så att hen kan se att lärarna inte planerar undervisningen på en generell nivå. Rektorn säger att lärarna ofta talar om nivågrupperingar på ett ansvarsfullt sätt, det vill säga att de inte bara planerar för att eleverna ska nå E utan att de planerar för att eleverna har olika utgångspunkter. Hen berättar att lärarna på skolan planerar olika "hållplatser" där det tydliggörs för eleverna vad som avses med god kvalitet i de olika momenten, men också att det varierar mellan lärarna hur tydliga de är i sin planering gentemot eleverna. I Skolinspektionens analys av de pedagogiska planeringarna framgick det att det fanns olika typer av uppgifter kopplat till varje arbetsområde och att uppgifterna många gånger var "utan tak".¹

Granskningen visar att lärarna beaktar tidigare höga elevprestationer. Lärarna berättar att de planerar undervisningen efter vad de vet om elevernas tidigare prestationer. Både lärarna och rektorn säger att den överlämning som sker mellan årskurs tre och fyra innehåller både kunskapsmässiga och sociala aspekter av eleven vilket innebär att de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling i hög utsträckning får fortsätta på en nivå som är anpassade för dem.

Granskningen visar att lärarna uppdaterar sin planering av utmanande och stimulerande undervisning utifrån elevernas behov. Lärarna berättar att de som mentorer använder de individuella utvecklingsplanerna som underlag för utvecklingssamtalet.

¹ Uppgifter utan tak är uppgifter utan ett på förhand givet svar och som eleverna på olika sätt kan fördjupa sig och aktivt arbeta med under hela den avsatta tiden.

Utifrån den information som kommer fram där föreslår mentorn mer eller mindre utmanande elevuppgifter för elevens olika ämneslärare. Detta sker på spårmeetet². Av Skolinspektionens analys av de individuella utvecklingsplanerna framkommer att det finns en variation i hur detaljerade olika lärare är då det gäller att planera för hur elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling ska kunna nå ännu längre. Rektorn säger dock att i ämnet matematik finns det tydlig undervisning utifrån nivåskillnader där eleverna kan börja på en högre nivå.

Utmaningar i undervisning

Granskningen visar att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling får uppgifter som är utmanande utifrån deras nivå och att lärarna vid behov i viss mån ger eleverna möjlighet till såväl berikning som acceleration³. Lärarna berättar att de praktiserar ett visst grundkurstänk i undervisningen, eftersom även om de ser att vissa elever kommit långt när det gäller vissa kunskapskrav, behöver de träna mer på andra. Enligt lärarna bör därför alla elever vara med på de gemensamma genomgångarna. Lärarna understryker dock att det alltid finns extrauppgifter, både i arbetsboken och digitalt, som eleverna kan gå vidare med om de blir färdiga med de gemensamma övningarna. Lärarna berättar att de haft enstaka elever som deltagit i undervisning i enskilda ämnen i en högre årskurs. Vissa elever säger att det alltid finns fler uppgifter att få när man är färdig. Dock finns det elevutsagor som visar på att det saknas extrauppgifter som är kopplade till huvuduppgiften. Någon elev säger att i och med att de arbetar mycket i grupp så får de ibland vänta in de klasskamrater i gruppen som inte är lika snabba. Lärarna säger att de, när det fungerar schemamässigt, delar de upp skolenhetens fjärdeklassare i matematik så att elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling kan få mer utmanande undervisning. Lärarna berättar vidare att de försöker nivågruppera klasserna även i svenska. Lärarna tillägger att de uppfattar det som att det finns en tillåtande attityd för att utmana elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och att det enda hinder de kan se för att dessa elever ska kunna utmanas är att de schematekniskt inte kan hoppa mellan grupperna i samtliga ämnen. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer ställde lärarna frågor till eleverna som var både utmanande och bidrog till reflektion. Exempelvis uppstod det en diskussion bland eleverna huruvida Jungfru Maria var jungfru

² Spårmöten på Lextorpsskolan är ett möte som innefattar alla lärare som ansvarar för respektive parallellklasspar från 1:an till 6:an.

³ Acceleration innebär att man låter eleverna fortsätta framåt i egen takt. Det kan innebära att eleven får gå snabbare fram till exempel genom uppflyttning i årskurs eller att eleven ges möjlighet att arbeta snabbare framåt i den egna årskursens material eller med uppgifter som, enligt styrdokumentet, tillhör en senare årskurs, kurs eller skolform. Berikning innebär att eleven får bredda och fördjupa sina kunskaper, och det innebär också att undervisningsmaterialet kan omfatta andra områden än det som anges i det centrala innehållet. Begreppen är närbesläktade.

eller kvinna. Denna diskussion använde läraren för att anknyta till ett historiskt sammanhang vid det observerade tillfället. Vidare märktes vid Skolinspektionens observationer att lärarna anpassade innehållet i diskussionen efter elevernas intressen och styrkor. Lärarna lyssnade på elevernas frågor och tog sig tid att förklara sammanhang som eleverna inte förstod. Rektorn säger att flertalet lärare på flera sätt utmanar de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling genom att ge dem stimulerande extrauppgifter, men att enstaka lärare kanske inte alltid ger dessa elever tillräcklig hjälp så att de kan ta sig an dessa uppgifter. Enligt rektorn finns det en variation i hur mycket självständighet lärarna förväntar sig av de eleverna. Men det handlar, enligt rektorn, också om att det finns en variation i hur mycket tid och kunskap läraren har för att hjälpa elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Eleverna uppger i intervju att de ofta arbetar på ett sätt som är stimulerande och utmanande, exempelvis säger eleverna att de tycker det är utmanande att samarbeta med varandra vilket de gör när de arbetar i grupper. Några elever säger att det finns utmanande extrauppgifter, speciellt i matematik. I Skolinspektionens analys av elevernas individuella utvecklingsplaner finns inga uppgifter som tyder på att eleverna ges tillfälle till fördjupning av stoffet eller vid behov får arbeta på snabbare än klasskamraterna. Vid Skolinspektionens observationer märks däremot att lärarna välkomnar fördjupade diskussioner utifrån elevernas intressen och det finns också fria uppgifter i relation till ämnesområdet där eleverna får möjlighet till både acceleration och berikning. Exempelvis får eleverna vid en lektion där man pratat om fabelskrivande, möjlighet att författa en egen fabel utifrån en tidigare fabelanalys som klassen gjort gemensamt. Rektorn säger att lärarna ger eleverna möjlighet till både berikning och acceleration, speciellt i matematik, men hen nämner också att hen upplever att det finns en generell svensk skolkultur som inte främjar individuell berikning och där lärarna som en effekt av detta undervisar främst "gruppen" och inte "individen". Rektorn säger vidare att hen är medveten om denna problematik och att förstelärarna på skolan därför arbetar med att utveckla ett tidigt individfokus i lärarnas praktik och ett ökat ansvarstagande hos eleverna, exempelvis genom att använda kooperativt lärande som metod.⁴

Granskningen visar att olika metoder och material används i undervisningen så att eleverna får möta en variation. Även vid Skolinspektionens observationer användes olika material och metoder så att undervisningen uppvisade en variation. På en lektion arbetade eleverna både i enskilt och i grupp med samma ämnesområde. På alla observerade lektioner arbetade läraren både med lärarledd undervisning i helklass och individuellt stöd. På alla observerade lektioner använde lärarna olika vägar till elevernas lärande. Exempelvis fick eleverna skriva, rita, lyssna, titta på film och tala med varandra. Vid samtliga observationer var lärarna uppmärksamma på elevernas sätt att ta sig an uppgifterna och uppmuntrade eleverna att tänka självständigt.

⁴ Kooperativt Lärande är ett pedagogiskt-didaktiskt tillvägagångssätt. Eleverna arbetar i par eller team med att gemensamt lösa frågeställningar både sociala och/eller kunskapsmässiga.

Lärarstöd för att komma vidare i kunskapsutveckling

Granskningen visar att lärare ger elever stöd så att de kan komma vidare i sitt lärande. Lärarna säger att eftersom det finns så stor spännvidd i elevernas kunskaper är de vana att ge stimulans och utmaningar till alla elever, även till de som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Förstelärarna berättar att detta tänkande redan är välutvecklat i ämnena svenska och matematik men att det behöver utvecklas också i de andra ämnena. Förstelärarna säger vidare att de just nu arbetar med att utveckla ett tänkande på skolan som även tillåter elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling att få adekvat stöd så att de kan komma vidare i sitt lärande i alla ämnen. Rektorn säger att eftersom lärarnas kompetensutveckling under det senaste året har handlat om formativ återkoppling för alla elevgrupper, är hens uppfattning att de allra flesta lärare ger alla elever stöd på ett sätt som gynnar deras lärande. Rektorn säger att hen försäkrar sig om att detta sker, både genom att delta i spärmöten och elevrådets möten samt genom att intervjua elever. Vidare uppger rektorn att hen har märkt att en god planering av undervisningen får den effekten att läraren kan vara snabbare i återkopplingen till eleverna. Eleverna säger att lärarna för det allra mesta ger eleverna stöd för att de ska kunna komma vidare i sitt lärande, exempelvis kan detta stöd bestå i att en elev kan få hoppa över en uppgift som hen har fastnat i för att gå vidare till andra uppgifter och sedan gå tillbaka och lösa den första uppgiften. Genom att få gå vidare med andra uppgifter kan eleven alltså komma ur ett hämmande tankemönster och på så sätt komma vidare i sitt lärande. Eleverna säger att lärarna för det mesta uppmuntrar dem att komma vidare i sitt lärande. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer går lärarna runt i klassrummet och ger alla elever uppmuntrande kommentarer som visar för dem både hur de kan och att de har kommit vidare i sitt lärande, exempelvis kan lärarna peka på hur mycket eleverna utvecklats sedan den förra lektionen.

Granskningen visar att lärarna ger formativ återkoppling till elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna säger att de i större utsträckning arbetar med muntlig feedback än en digital sådan, eftersom de har sett att den digitala feedbacken inte är lika effektiv som den muntliga, speciellt då eleven av olika anledningar har svårt att läsa feedbacken. Lärarna säger vidare att kooperativt lärande är ett sätt att få de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling att motiveras till att komma längre, kanske inte då det gäller just kunskapens själva innehåll men kooperativt lärande utvecklar, enligt lärarna, elevernas empati och sociala kompetens så att de lär sig att använda sina kunskaper på ett bättre sätt. Lärarna säger vidare att ett kooperativt lärande gynnar alla elever, både på grund av att det inte finns något tak i uppgifterna och att eleverna har stor frihet att diskutera och reflektera över lektionens innehåll på sitt eget sätt inom gruppen. Eleverna säger att lärarna förklarar på ett roligt sätt som får dem att vilja komma vidare med en uppgift, exempelvis ger en lärare ledtrådar till lösningen på en uppgift vilket gör att eleverna blir inspirerade att komma vidare. Rektorn berättar att lärarna arbetar med tät återkoppling

för att få elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling att utvecklas ytterligare. Rektorn förklarar att i de pedagogiska planeringar som hen samlar in vid terminens början, och som Skolinspektionen också tagit del av vid besöket, finns uppgifter på olika nivåer och det finns också beskrivna "hållplatser" i planeringen av kunskapsutvecklingen som tjänar som påminnelse om att läraren ska återkoppla regelbundet till eleverna. Rektorn säger att detta sätt att arbeta på har varit gynnsamt både för elevernas kunskapsutveckling och lärarnas upplevelse av sin nyckelroll som kunskapsförmedlare.

Granskningen visar att lärarna ger eleverna uppmuntran och bekräftelse för tidigare ansträngningar och ger eleverna stöd och hjälp i att ta sig an nya uppgifter. Lärarna säger att de ibland kan sätta samman elever i grupper som kommit långt i sin kunskapsutveckling för att möjliggöra för dem att tillsammans utföra fördjupande uppgifter och därigenom bekräfta varandra. Lärarna säger vidare att de ibland får arbeta mycket med bekräftelse för de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling, vilket i vissa fall kan bero på att de har höga prestationskrav och i andra fall kan bero på att de är understimulerade. Eleverna säger att de flesta lärare känner dem och vet hur de ska motivera dem att komma vidare. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer är eleverna väldigt aktiva och både svarar på frågor och ställer frågor till läraren. Också när svaren blir fel verkar eleverna inte låta detta ha en negativ inverkan på dem och läraren lyssnar och ger feedback till dem. Vid någon observation gör läraren eleven uppmärksam på hur mycket hen lärt sig på bara några veckor. Rektorn säger att lärarna exempelvis ger eleverna erkänsla för tidigare ansträngningar med hjälp av hållpunkterna i de pedagogiska planeringarna. Tack vare dessa kan lärarna konkret åskådliggöra för eleven hur långt hen har kommit och hur hen ska göra för att utvecklas ytterligare. Rektorn uppger i intervju att vägledning i studiestrategier och studieteknik är något elevhälsan identifierat som ett utvecklingsområde på skolan och som också kommer att ge eleverna stöd och hjälp i att ta sig an och förstå nya uppgifter. Rektorn säger exempelvis att det är svårt för eleverna att förstå varför man ska kunna resonera och argumentera när de hemifrån har lärt sig att det finnas ett riktigt svar.

Granskningen visar att vissa lärare stöttar elever att ta sig an nya kunskapsområden genom att låta dem möta ett undervisningsinnehåll eller en undervisningsform som ligger utanför den planerade lektionens innehåll. Lärarna säger att de försöker erbjuda undervisningsmaterial som anknyter till elevernas specialintressen, exempelvis har en lärare presenterat litteratur om en elevs specialintresse i ämnet historia. En annan lärare säger att hen försöker ta reda på elevernas intressen för att sedan dela denna information med andra lärare så att eleven kan vidga sina kunskaper genom att få ett stimulerande undervisningsmaterial i andra ämnen än i historieämnet. Förstelärarna berättar att de också låter elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling, men har någon form av diagnos, redovisa på det sätt som eleven finner inspirerande. Exempelvis berättar en lärare om en elev som tycker det är intressant att arbeta digitalt och då får den eleven visa sina kunskaper framför klassen med digitala hjälpmedel och därmed vidga sina kunskaper om digital teknik. Några elever

säger att lärarna inte alls hörsammar om de ställer frågor till läraren om områden som ligger utanför den planerade lektionens innehåll, medan andra elever säger att lärarna anstränger sig för att ta fram undervisningsmaterial som ligger i linje med det som eleverna är intresserade av, även om detta material inte kommer direkt från läroboken eller från lärarens planering. Rektorn säger att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning lärarna stöttar elever att ta sig an nya kunskapsområden genom att exempelvis använda sina specialintressen. Rektorn säger att det mest handlar om erfarenhet. Ju mer erfarenhet en lärare har, desto bättre är hen på att balansera sitt ledarskap med det kooperativa lärandets⁵ fördelar.

Granskningen visar att lärarna uppmärksammar både pojkar och flickor som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna uppmärksammar om det finns en skillnad i hur mycket ledning och stöttning pojkar respektive flickor får i sin kunskapsutveckling. Lärarna säger att de är uppmärksamma på att de fördelar ordet efter slumpen, exempelvis genom att använda glasspinnar, men de säger också att de inte kan se några könsmönster. Lärarna berättar vidare att de arbetat i kollegiet med denna fråga. Exempelvis berättar de har de fört statistik över hur ofta de gett frågan till en pojke respektive en flicka. Lärarna har vidare filmat varandra och gjort observationer i kollegers klassrum i hur de bemöter flickor och pojkar. Därefter har de diskuterat resultaten på lärträffarna under ledning av processledarna. Rektorn säger att man på skolan, utifrån detta, arbetar med att analysera om det finns skillnader i bemötandet mellan pojkar och flickor som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Enligt rektorn kan man än så länge bara konstatera att det skiljer sig mellan klasser hur mycket utrymme flickor respektive pojkar tar. Rektorn säger att även om man diskuterat dessa frågor i kollegiet, har de på skolan inte utvecklat någon strategi för att hantera detta annat än att exempelvis fördela ordet med hjälp av slumpen.

Ändamålsenliga förväntningar

Granskningen visar att lärarnas förväntningar utgår från en aktuell bild av elevernas kunskande och förutsättningar samt att denna inställning hos lärarna kommer till uttryck i tilltal och bemötande. Lärarna säger att de utformar undervisningen så att det finns uppgifter på olika nivåer inom ett och samma arbetsområde. Lärarna berättar vidare att de alltid ger eleverna uppgifter utan tak så att elever som ligger långt fram i sitt kunskande alltid ska kunna komma vidare i sitt lärande. Lärarna säger också att de uttrycker sina höga förväntningar på eleverna genom att exempelvis låta dem förklara matematiska begrepp för sina klasskamrater men också genom att låta eleverna vara med och planera lektioner. Vidare säger lärarna att de jobbar med höga förväntningar på elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling genom att skapa en förtroendefull och trygg stämning i gruppen. Då kan alla elever känna att de kan utvecklas, säger lärarna. Lärarna uppger att de ibland låter elever som kommit långt

⁵ Det kooperativa lärandet innebär även att man som lärare får elever att driva lektionen framåt och att ta ledarskapet i en grupp utan att läraren släpper kontrollen över lärandets riktning.

i sin kunskapsutveckling arbeta tillsammans med elever som inte har kommit lika långt, exempelvis genom att använda metoden kooperativt lärande. Då blir arbetet i gruppen till fördel för den elev som kommit långt i sin kunskapsutveckling för att det blir hen som driver arbetet. Men när svaren ska redovisas får den andra eleven presentera lösningarna de gemensamt kommit fram till. Lärarna konstaterar att detta sätt att jobba på bidrar till att lyfta samtliga elever i gruppen, men på olika sätt. Samtidigt bidrar metoden också till en tillåtande attityd och en positiv gruppgemenskap, säger läraren. Lärarna säger att rektorn ser till att de arbetar med det kooperativa lärandet så att eleverna utvecklas i sitt lärande genom denna metod. Vidare nämner lärarna att rektorn också regelbundet lyfter frågan om resultats- och betygsutveckling. Lärarna säger att de tycker att ett tydligt resultatfokus där man regelbundet diskuterar bedömningar bidrar till att skapa höga förväntningar på elevernas förmåga att utvecklas. Representanter för elevhälsan tar också upp det kooperativa lärandet som ett exempel på hur lärarna odlar höga förväntningar på eleverna. Genom att använda denna metod uppmuntras eleverna att lyssna på varandra åsikter och intressen vilket blir positivt för alla i gruppen, säger representanter för elevhälsan. Rektorn säger att hen kan se att lärarna har höga förväntningar på alla elever oavsett om de kommer från ett studiemotiverande hem eller inte och att lärarna utgår från att det kommer an på dem att nå eleverna. Rektorn lyfter också fram att det kooperativa lärandet är en god metod för att uppmuntra elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling att utvecklas ytterligare. Enligt rektorn handlar det kooperativa lärandet ytterst om att använda eleverna som en resurs i klassrummet. För att lyckas med det måste lärarnas taltid reduceras och eleverna släppas in i planeringen, säger rektorn. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer märktes en variation i uppgifter och att eleverna får börja arbeta på olika nivåer.

Granskningen visar att lärarna har en medvetenhet om elevernas bakgrund och skiftande hemförhållanden och att lärarna genom det kompensatoriska uppdraget arbetar med uppmuntran och höga förväntningar. Lärarna säger att den elevgrupp som finns på skolan består av cirka 98 procent elever med utländsk härkomst, men det finns både nyanlända och tredje generationens invandrare bland eleverna. Lärarna säger också att de är medvetna om att eleverna kommer från mycket olika omständigheter, vilket gör att de i hög grad arbetar med att få eleverna att förstå varför och på vilka sätt eleverna kan komma längre i sitt lärande. Vidare säger lärarna att eftersom de vet att många elever saknar möjlighet att få hjälp med sina skoluppgifter hemifrån, har alla elever erbjudits möjlighet att besöka ett lärarlett läxhjälpstillfälle efter skoltid, men på grund av nedskärningar i personalstyrkan har man inte kunnat erbjuda detta under det senast läsåret. Elevernas skiftande bakgrund är utmanande, säger lärarna, eftersom det tar längre tid att hitta elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling när de exempelvis har det svårt med språket och inte kan förmedla kunskapen verbalt. Lärarna berättar att de använder flera olika sätt att hitta dessa elever, exempelvis genom att använda sig av kooperativt lärande, öppna uppgifter och relationsskapande aktiviteter. Genom att bjuda in eleverna i planeringen och genomförandet av undervisningen säger lärarna att de kan visa eleverna att de har höga förväntningar på dem. Rektorn säger att det finns ett intresse bland

många lärare på skolan att arbeta med det kompensatoriska uppdraget, exempelvis genom att ge elever extra undervisningstid om de är nyfikna och intresserade och att vissa lärare också gör det utanför sina planerade lektionstid. Rektorn berättar vidare att skolan erbjuder lovskola för alla elever, även för de elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning ger skolans ledning stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling?

Bedömningsområdet omfattar tre områden:

- **Uppföljning av resultat.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning skolans uppföljning av resultat ger underlag för genomförande och utveckling av undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- **Stöd för undervisning.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning rektor genom sin organisation skapar reella möjligheter för lärare att – tillsammans eller på egen hand – genomföra och utveckla en undervisning som möter elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- **Stöd för elevhälsans samverkan med lärarna i undervisningen.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning rektor genom sin organisation skapar reella möjligheter för elevhälsa och lärare att samverka kring undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens ledning i flera delar bedriver ett arbete i att ge stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Sammantaget visar granskningen att skolans uppföljningar även synliggör elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling och att uppföljningen av skolans resultat används som underlag för arbetet med att utveckla undervisningen även för denna elevgrupp.

Granskningen visar att det finns gemensamma rutiner och metoder för att ge en stimulerande och utmanande undervisning, även till de elever som kommit långt i

sin kunskapsutveckling och att det finns en organisation för att implementera ny kunskap om en undervisning som gynnar dessa elever. Vidare visar granskningen att lärarna på skolan ges reella möjligheter till samarbete och samverkan även gällande denna elevgrupp.

Granskningen visar också att det finns rutiner för hur elevhälsans kompetenser har möjlighet att bistå lärarna i deras arbete med att stimulera och utmana elever som nått långt i sin kunskapsutveckling. Elevhälsans representanter har även möjlighet att arbeta tillsammans med lärarna för att utveckla undervisningen för de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Det finns gemensamma rutiner och metoder för att ge en stimulerande och utmanande undervisning, även till de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling och att det finns en upparbetad organisation för att implementera ny kunskap om undervisning som också gynnar dessa elever.

Granskningen visar slutligen att även om det på skolan finns reella möjligheter för lärarna att samverka kring de elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling visar granskningen dock att det saknas möjligheter att samverka med andra skolor kring denna elevgrupp.

Rektor följer upp undervisningens resultat

Granskningen visar att uppföljningen av skolans resultat används som underlag i arbetet med att utveckla undervisningen även för elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Enligt den inskickade dokumentationen har lärarna tillsammans med rektorn "betygsdilemmamöten" där de samtalar utifrån sina betyg- och bedömningsunderlag i syfte att stödja och utmana alla elever. Vidare framgår det av dokumentationen som Skolinspektionen tog del av på skolbesöket att kollegiet vid flera tillfällen under året fyller i omdömeskartor med hjälp av en färgkodning. Vidare nämner lärarna och rektorn att de också regelbundet deltar i ämnesplaneringsmöten där lärarna planerar ämnena så att alla moment i kurserna täcks in och underlagen för dessa blir då ett led i skolläringens uppföljningsarbete. Lärarna säger att när de har betygsdilemmamöten, vilket de har ungefär två veckor innan betygen ska sättas, lyfter de även de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling i andra årskurser och sambedömer alltid då betyget A ska sättas på någon elev. Enligt förstelärarna, blir omdömeskartorna som lärarna och rektorn går igenom vid tre tillfällen under läsåret och som ibland kan leda till en omfördelning av resurser, en viktig förutsättning för att alla elever ska bli stimulerande och utmanade, även de elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Resursfördelningen ses sedan över varje vecka. Rektorn kan då tillsammans med lärarna vid behov omorganisera grupperna så att dessa elever hamnar i en annan grupp några dagar i veckan och på så vis få fler utmaningar och bättre möjlighet till fördjupade diskussioner. Omdömeskartorna och de bedömningar som kopplas till dessa utgör utgångspunkt för ämnesplaneringarna,

säger lärarna. Analysen sker genom att ämneslagen arbetar på individnivå med elevernas resultat i syfte att hitta styrkor och utmaningar. Enligt lärarna blir det då naturligt att undervisningen planeras utifrån alla elevers resultat, också de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. På detta sätt kan lärarna då också hjälpa varandra genom att dela med sig av olika typer av uppgifter av mer avancerad art. Rektorn säger att genom att arbeta med omdömeskortor har kollegiet ökat sin bedömningskompetens. Rektorn berättar vidare att när skolledningen har analyserat lärarnas förväntan på elevernas förmåga att nå höga resultat, har tilltron till elevernas förmåga stärkts, särskilt sedan man införde kooperativt lärande hösten 2019. Skillnaden mellan att 25 procent av lärarna angav att deras elever kunde nå målen eller högre i 2019 års personalenkät, till att 77 procent av lärarna säger att deras elever kan nå målen eller högre i detta års personalenkät, är ett resultat av att det skett en förändring i lärarnas förväntningar på eleverna, menar rektorn.

Förutsättningar för samarbete

Granskningen visar att det finns gemensamma rutiner och metoder för att ge en stimulerande och utmanande undervisning även till de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna uppger i intervju att rektorn är tydlig med att deras undervisning ska vara utvecklande för alla elever, även de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Därför diskuteras alla betygssteg på betygsdilemmamötena och alla typer av bedömningar på de mötena då omdömeskortorna tas upp, säger lärarna. Vidare säger lärarna att en tydlig formativ återkopplingsmetod som nu betraktas som rutin har visat sig gynna alla elever på skolan, även de som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna säger också att rektorn säkerställer att det finns tid avsatt för ämnessamverkan för att på så sätt hitta metoder för att stimulera alla elever. Lärarna berättar att det finns både spärmöten och arbetslagsmöten, men också lärgrupper då de tillsammans diskuterar elevernas möjligheter att komma vidare i sin kunskapsutveckling. På spärmötena möts alla lärare som har "a-klasserna", från årskurs 1 till årskurs 6. Genom skolledningens organisation ges reella möjligheter för lärare att samverka mellan årskurserna, exempelvis om en elev behöver fler utmaningar inom ett arbetsområde så kan den eleven tillfälligt besöka en mer avancerad undervisning med äldre elever, berättar lärarna. Enligt lärarna är det främst på spärmötena man diskuterar strategier för elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Arbetslagen diskuterar, enligt lärarna, mer praktiska frågor medan lärgrupperna arbetar med pedagogiska strategier. På lärgruppsmötena kan det exempelvis handla om tekniker om hur man utmanar högpresterande elever, säger lärarna. Rektorn säger att resurstilldelningen hela tiden uppdateras inom ramen för spärmötena, till exempel om det behövs mer stöd eller mer utmaningar i en grupp. Det kan också handla om att gruppen temporärt behöver delas i nivåer utifrån elevernas behov. Enligt rektorn görs detta regelmässigt i främst matematik och svenska.

Granskningen visar att det finns en organisation för att implementera ny kunskap om undervisning som gynnar de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling, och att lärarna ges reella möjligheter till samarbete och samverkan även gällande denna elevgrupp. Enligt rektorn är det förstelärarna, som också fungerar som både som spårledare och arbetslagsledare samt lärgruppsledare och som på uppdrag av rektorn driver utvecklingen av arbetssätten medan rektorn är den som skapat förutsättningarna genom organisationen. Enligt rektorn har förstelärarna ett tydligt uppdrag att arbeta med ett utvecklat ledarskap i den dagliga undervisningen, exempelvis genom att använda kooperativt lärande. Rektorn säger att hen arbetar för en arbetskultur där lärarna lär av varandra och delar med sig av arbetssätt och tekniker i syfte att utveckla undervisningen även för de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna uppger i intervju att de varje vecka har möjlighet att diskutera de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling inom ramen för de ämnesplaneringsmötena som rektorn planerat in i mötesstrukturen. Lärarna säger att i och med att de undervisar i färre ämnen än tidigare då de arbetade i ett klassläraresystem, nu har möjlighet att koncentrera sig på att utveckla sina ämnen. Det har lett till att deras möjligheter att både stödja och utmana elever har ökat. I och med att skolan arbetar med olika "spår" i ett till sex perspektivet, finns det också en möjlighet för lärarna att följa eleverna över flera år och då blir det också lättare att utmana de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna säger att de genom detta "spårssystem" känner eleverna bättre och att de arbetar med en bredare uppgiftsrepetoar i och med att de undervisar i färre ämnen men i fler årskurser. De lärare som har uppdragen som förstelärare berättar att de förutom att ha olika nyckelpositioner som spårledare, arbetslagsledare och lärledare genom detta också har fått ett ansvar för att utveckla det kollegiala lärandet på skolan. Lärarna berättar att de under det senaste läsåret har arbetat med en bok av D Williams om formativ undervisning genom att först läsa kapitel för att sedan prova olika tekniker och slutligen utvärdera dessa. Genom sina diskussioner har man på skolan kommit fram till att man skall arbeta med "stationer", som i elevernas vardag utgörs av täta återkopplingar, så att eleverna alltid vet hur de ska komma vidare i sitt lärande. Enligt lärarna har detta sätt att arbeta gynnat alla elevgrupper. Det kooperativa lärandet är också en strategi som lärarna säger har gynnat de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling, eftersom denna metod lyfter dessa elever som en resurs för klassen. Lärarna säger att även om de som ämneslärare nu har möjlighet att fördjupa sig i de egna ämnenas didaktik, har systemet också lett till att det blir färre lärare att samverka med inom spåret och på skolan. Rektorn säger att hela arbetet med att utveckla både formativ undervisning och ett kooperativt lärande är viktiga för att alla elever ska kunna nå så långt som möjligt. Exempelvis sker en diskussion mellan kollegiet och rektorn som innebär att man delar med sig av sina lektionsplaneringar och berättar hur man tänker om sin undervisning.

Granskningen visar att det saknas upparbetade strukturer för samverkan och erfarenhetsutbyte med andra skolor. Lärarna uppger i intervju att rektorn inte organiserar möjligheter att samverka med andra skolor. Även rektorn säger att det faktum att det inte sker ett utbyte med andra skolor försvårar utvecklingsarbetet för

de ämneslärare som är ensamma i sina ämnen, exempelvis för bildläraren, slöjdläraren och teknikläraren som i något fall inte heller är ämnesbehörig. Rektorn säger dock att hen, i syfte att höja kvaliteten på undervisningen, har sett till att dessa lärare samarbetar med andra ämneslärare i planeringen av undervisningen.

Elevhälsans samarbete med lärarna

Granskningen visar att det på skolan finns rutiner för hur elevhälsans kompetenser kan bistå lärarna med att stimulera och utmana elever som nått långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna berättar att representanter för elevhälsan deltar i vissa av lärarnas bedömningsmöten och att omdömeskartorna alltid diskuteras med specialpedagogen. Lärarna berättar vidare att de vid dessa tillfällen får tips och coaching från specialpedagogen så att de kan hjälpa även de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna säger att de exempelvis diskuterat med specialpedagogen hur en del elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling får ett visst beteende när de blir understimulerade och hur de ska bemöta ett sådant beteende. Lärare berättar att det finns några högpresterande elever som fått A i flera ämnen med hjälp av de extra anpassningar som lärarna redan under lågstadiet utformat med stöd av elevhälsoteamet via spärmötena. Representanter för elevhälsan säger att elevhälsoteamet jobbar nära varandra med en helhetssyn på elever och med en tydlig systematik kring elevhälsoarbetet. Representanter för elevhälsan säger vidare att de regelbundet deltar i möten med lärarna. Exempelvis är representanter för elevhälsan med när lärarna diskuterar omdömeskartorna. Då kan elevhälsan bistå lärarna med ett mer övergripande perspektiv på eleven, säger representanter för elevhälsan. Skolsköterskan berättar att hon använder omdömeskartorna som underlag inför de individuella hälsosamtalen, till exempel kan omdömeskartorna ge indikationer på att något är fel om en elev som tidigare haft höga resultat helt plötsligt försämrar sina prestationer. Representanter för elevhälsan berättar att de lägger mycket tid på att skapa en personlig relation med eleverna och att de märkt att den elevgrupp som kommit långt i sin kunskapsutveckling ofta är kontaktsökande och kan säga att de tycker det är tråkigt på lektionerna eftersom de redan gjort det som de andra eleverna gör. Representanter för elevhälsan säger att detta då blir en signal för dem att eleverna är understimulerade och de kan ta upp detta med mentorn eller ämnesläraren. De uppger att de känner till om elever är frånvarande på någon särskild lektion och att de kan prata med elever om huruvida bristande stimulans är en orsak till att de inte är närvarande. Representanter för elevhälsan säger vidare att denna elevgrupp ibland kan bli stökig och utåtagerande om de blir understimulerade. De berättar vidare att i en klass där det fanns flera elever som hade kommit långt i sin kunskapsutveckling redan i lågstadiet samverkade elevhälsans representanter med lärarna vid övergången till mellanstadiet så att dessa elever direkt kunde

få uppgifter som de fann stimulerande och utmanande. Vidare berättar representanter för elevhälsan att om de uppmärksammar svårigheter i arbetet med de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling, har de alltid en dialog med lärarna. Representanter för elevhälsan berättar att om flera lärare upplever samma typ av problem i det pedagogiska arbetet kan detta leda till utbildningsinsatser på skolan. Rektorn uppger i intervju att elevhälsoteamet har en central roll på skolan, inte minst då det gäller att registrera och analysera vad elevers frånvaro beror på och om de därefter kan bidra till att få tillbaka eleverna till klassrummen igen. Rektorn uppger vidare att elevhälsoteamet arbetar med att skapa relationer till elever och kan på detta sätt tidigt uppmärksamma om elever behöver stöd eller utmaningar för att trivas i sin vardag. Specialpedagogen har en nyckelroll för att se till att överlämningarna, både mellan stadium och mellan skolenheter, fungerar och blir så bra så möjligt även för de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Vidare berättar rektorn att elevhälsoteamet och lärarna regelbundet samverkar med varandra och specialpedagogen är med både i bedömningsdiskussioner och på spårmötena. Genom att ha en nära dialog med lärarna kan elevhälsoteamet se om det finns behov av utbildningsinsatser för personalen, säger rektorn. Ett sådant exempel är att elevhälsoteamet identifierade studieteknik som ett utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver säkerställa att möjligheter till samverkan och erfarenhetsutbyten mellan den egna och andra skolenheter kring elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. I detta ingår att säkerställa att erfarenheter som framkommer genom sådan samverkan också får spridning vid den egna skolenheten.

Granskningen visar att även om skolan genom sin organisation på olika sätt arbetar för att utveckla undervisningen för de elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling, så saknas upparbetade strukturer för samverkan och erfarenhetsutbyte med andra skolor i kommunen kring den här elevgruppen. Ett samarbete med andra skolor hade underlättat det pedagogiska utvecklingsarbetet för denna elevgrupp, inte minst för de ämneslärare som är ensamma i sina ämnen.

På Skolinspektionens vägnar

X Ulrika Rosengren

Beslutsfattare

Signerat av: Ulrika Rosengren

X Anna Alm

Föredragande

Signerat av: Anna Alm

I handläggningen av ärendet har även utredarna James Sjöström, Maria Nyman och Charlotta Nord deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolin-spektionen-granskar-kvaliteten/stimulerande-undervisning-for-elever-i-arskurs-4/>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Lextorpsskolan ligger i Trollhättan. Skolan är en F-6 skola inklusive fritidshem. På skolan finns ca 300 elever. Grundskolan består av två klasser per årskurs. Klasserna och lärarna är organiserade i två "spår". Ett spår som omfattar a-klasserna från årskurs ett till sex och ett annat som omfattar b-klasserna i samma spann. Det finns dock tre paralleller i årskurs 6. Varje klass har en mentor och flera ämneslärare som undervisar i ett ämneslärarsystem i "spåret".

Bilaga 2: Författningsstöd

Skollagen

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 221) framgår att i detta ligger att skolan har ett kompensatoriskt uppdrag beträffande de barn och elever som har sämre förutsättningar. Skolan ska också ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa.

2 kap. 25 §

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) framgår att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och att en utgångspunkt är att lärande och hälsa på många sätt påverkas av samma faktorer. Vidare framgår att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper.

3 kap. 2 §

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling, för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 285) förtydligas att alla elever, även de som utvecklas snabbt, har rätt att få stimulans och utmaningar i skolarbetet. Även elever som lätt når kunskapskraven eller har speciella talanger har rätt att få en individanpassad undervisning och uppmuntran att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling.

2011 års läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet

1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

I grundskolans läroplan anges att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Skolans uppdrag

Vidare är skolans uppdrag att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.2 Kunskaper

Av läroplanen framgår även att skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt.

Läraren ska bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande; stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan; organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

2.8 Rektorns ansvar

Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningens och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna bland annat får den ledning och stimulans som de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.